

PATVIRTINTA

Šiaulių Petro Avižonio ugdymo centro
direktoriaus 2022 m. spalio 24 d.
įsakymu Nr. V-128

ŠIAULIŲ PETRO AVIŽONIO UGDYMO CENTRO POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS UGDYTINIAMS PLANAS

I. SKYRIUS BENDROSIS NUOSTATOS

1. Šiaulių Petro Avižonio ugdymo centro (toliau – centro) poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems ugdytiniais planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“, Švietimo pagalbos netinkamai besielgiantiems mokiniams teikimo tvarkos aprašas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. A-1577.

2. Centro poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems ugdytiniais plano (toliau – plano) paskirtis – padėti centro darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius ugdytinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant centro bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Planas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems ugdytiniais, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo centre sąlygas.

4. Plane vartojamos sąvokos:

Netinkamas ugdytinio elgesys – ugdytinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griauantis ugdymo(si) procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą ugdytinio elgesys.

Poveikio priemonė – centro darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą ugdytinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymo(si) aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję centro darbuotojo veiksmai ugdytinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti vaiko elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymo(si) vietos pakeitimas – laikinas ugdytinio atskyrimas nuo kitų vaikų, tęsiant ugdytinio ugdymą(si) kitoje centro patalpoje arba teikiant jam reikiamą švietimo pagalbą.

II. SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIS JŲ TAIKymo SĄLYGOS

5. Centro darbuotojas, esant nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti centro bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

5.1. pakeisti ugdytinio ugdymo(si) vietą;

5.2. iškviesti centro vadovą (direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui) ar įgaliotą asmenį (socialinį pedagogą);

5.3. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

6. Taikant poveikio priemones privalu atsižvelgti į ugdytinio specialiuosius ugdymo(si) poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui, svarbias aplinkybes.

7. Poveikio priemonės taikomos ugdytiniui tik tada, kai centras yra išnaudojęs visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su ugdytiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

8. Apie ugdytiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas bent vienas iš centro vadovų (direktorius ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui). Ugdytinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų informuojami apie taikytą poveikio priemonę tą pačią dieną, jiems atėjus pasiimti vaiko.

9. Ugdytiniui pritaikyta poveikio priemonė ir centro darbuotojo veiksmai vaiko atžvilgiu fiksuojami raštu Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems ugdytiniais registracijos žurnale (1 priedas). Pildo socialinis pedagogas.

III. SKYRIUS UGDymo(SI) VIETOS PAKEITIMAS

10. Ugdymo(si) vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai ugdytinio elgesys akivaizdžiai griaua ugdymo(si) procesą. Dirbantis grupėje mokytojas (ar jo padėjėjas) telefonu ar kt. priemonėmis iškviečia socialinį pedagogą, o jo nesant įstaigos vadovą ar kitą jo įgaliotą asmenį, kuris pakeis ugdymo vietą. Pakeitus ugdymo(si) vietą, ugdytinis atlieka pedagogo paskirtas užduotis prižiūrimas centro socialinio pedagogo, mokytojo padėjėjo, šiems nesant įstaigoje, kito įstaigos vadovo paskirto darbuotojo (logopedo, specialiojo pedagogo, judesio korekcijos specialisto), arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba.

11. Ugdytinio ugdymo(si) vieta gali būti pakeičiama tol, kol grupėje yra vykdomas organizuotas ugdomasis procesas, jam pasibaigus vaikas gražinamas į grupę. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė (socialinio pedagogo, vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu) gali būti pratęsiama, jeigu vaikui vis dar reikalinga švietimo pagalba, bet ne ilgiau kaip iki dienos pabaigos.

IV. SKYRIUS CENTRO ĮGALIOTO ATSTOVO / VADOVO IŠKVIETIMAS

12. Centro darbuotojas gali išsikviesti įgaliotą atstovą (socialinį pedagogą), įstaigos vadovą (direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui), kad padėtų nutraukti netinkamą ugdytinio ar ugdytinių grupės elgesį.

13. Centro vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant pedagogo ir ugdytinio ar ugdytinių grupės konfliktą, taip pat padeda pedagogui numatyti tolesnes ugdytinio(-ių) ugdymo(si) proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą ugdytiniui(-iams).

V. SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

14. Centro darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus ugdytinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

14.1 apsaugoti ugdytinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

14.2 užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį ugdytinio elgesį prieš kitus vaikus, centro darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

14.3 neleisti ugdytiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

14.4 nutraukti ugdytinių tarpusavio muštynes, jei jie nereaguoja į žodinius centro darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

14.5 nutraukti ugdytinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

14.6 atskirti ugdytinį, griaunantį bendrą grupės tvarką ar centro renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, grupės, sporto, muzikos salės ar pan.). Renginio metu iš jo pašalintas ugdytinis atlieka pedagogo paskirtas užduotis kitoje centro patalpoje, prižiūrimas centro socialinio pedagogo, mokytojo padėjėjo, šiems nesant įstaigoje, kito įstaigos vadovo paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Centro renginio metu pašalintas ugdytinis turi būti prižiūrimas tol, kol teigiamai pasikeičia jo elgesys (pavyzdžiui, vaikas nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.).

15. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp ugdytinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš ugdytinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam jo elgesiui, vedimo paėmus už rankos, iki ugdytinio sulaikymo, fiziškai apribojant jo veiksmus. Ugdytinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti vaikų muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti vaiko save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol ugdytinis nurims, ir pan.).

16. Fizinis kontaktas su ugdytiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

16.1. ugdytinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

16.2. ugdytinį vedant už rankos;

16.3. guodžiant ar pasveikinant ugdytinį;

16.4. apkabinti mokant vaikus empatijos, atjautos, emocijų supratimo (Žipio valandėlės, Kimochio užsiėmimai ir pan.);

16.5. padedant neįgaliam ugdytiniui;

16.6. mokant ugdytinį groti instrumentu, šokti;

16.7. rodant ugdytiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

16.8. rodant ugdytiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymo(si) procese naudojamas priemones;

16.9. pagalbinių priemonių (pvz., naudojant zondus logopedinių pratybų metu, judesio korekcijos specialisto pagalbines priemones ir pan.) panaudojimas specialiuųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, kai šios priemonės yra būtinos;

16.10. mokant vaikus plaukti užsiėmimų baseine metu;

16.11. teikiant pirmąją pagalbą;

16.12. padedant rengtis, praustis, susitvarkyti po tualetu.

17. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas ugdytinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

17.1. naudojami kaip bausmė;

17.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

17.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

17.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

14. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

15. Centro darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Grupių pedagogai supažindina su poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems ugdytiniams taikymo sąlygomis ir tvarka centre ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų – tėvų susirinkimų metu pasirašytinai, taip pat planas talpinamas įstaigos internetinėje svetainėje.

17. Visus skundus dėl poveikio priemonių ugdytiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir centro veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

18. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus centras informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) Savivaldybės institucijas.

SUDERINTA

Šiaulių Petro Avižonio ugdymo centro

Vaiko gerovės komisijos

2022-10-20 protokoliniu nutarimu

(protokolas Nr. VGK-6(2022))

Poveikio priemonių taikymo
netinkamai besielgiantiems
ugdytiniams plano
1 priedas

ŠIAULIŲ PETRO AVIŽONIO UGDYMO CENTRO
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS UGDY TINIAMs
REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Data, laikas	Ugdytinio vardas, pavardė, grupė	Darbuotojas (vardas, pavardė, pareigos)	Darbuotojo paaiškinimas	Pritaikytos / skirtos poveikio priemonės / švietimo pagalba	Informaciją pildė (vadovas ar įgaliotas asmuo)